

Proiect

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2024

Chișinău

**privind atribuirea statutului de monopol fiscal
Societății pe Acțiuni „Energocom” și
Întreprinderii de Stat „Moldelectrica”**

În temeiul prevederilor art. 36⁷ alin. (3) din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1994, nr. 2, art. 333), cu modificările și completările ulterioare, art. 2 alin. (3) din Legea concurenței nr. 183/2012 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 351-354, art. 620), cu modificările și completările ulterioare, precum și în baza deciziei Comisiei Naționale pentru Monopol Fiscal, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se atribuie statutul de monopol fiscal Societății pe Acțiuni „Energocom” și Întreprinderii de Stat „Moldelectrica” până la data de 31 decembrie 2025, cu posibilitatea prelungirii acestui drept pentru un nou termen.

2. Se aprobă Regulamentul de funcționare a monopolului fiscal atribuit Societății pe Acțiuni „Energocom” și Întreprinderii de Stat „Moldelectrica” pe piața energiei electrice din Republica Moldova (se anexează).

3. Controlul asupra respectării prevederilor prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și Ministerului Energiei.

4. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării
economice și digitalizării

Dumitru ALAIBA

Ministrul Energiei

Victor PARLICOV

REGULAMENTUL
de funcționare a monopolului fiscal atribuit Societății pe Acțiuni
„Energocom” și Întreprinderii de Stat „ Moldelectrica” pe piața energiei
electrice din Republica Moldova

Regulamentul de funcționare a monopolului fiscal atribuit Societății pe Acțiuni „Energocom” și Întreprinderii de Stat „ Moldelectrica” pe piața energiei electrice din Republica Moldova este aprobat în vederea monitorizării și intervenției autorităților în procesul de aprovizionare cu energie electrică și pentru a asigura o tranziție spre mecanisme de piață, prevenirii declanșării situațiilor de criză în sectorul electroenergetic, caracterizate prin deferite manipulări pe piața energiei electrice.

CAPITOLUL I
Obiectul, domeniul de aplicare și noțiuni generale

1. Prezentul Regulament stabilește regulile de funcționare a monopolului fiscal atribuit Societății pe Acțiuni „Energocom” (*în continuare – S.A. „Energocom”*) și Întreprinderii de Stat „ Moldelectrica” (*în continuare – Î.S. „ Moldelectrica”*) pe piața energiei electrice, în partea ce ține de achiziționarea energiei electrice, a serviciilor de echilibrare și a energiei electrice pentru echilibrarea sistemului electroenergetic național de la Societatea pe Acțiuni de tip Închis „Moldavskaja GRES” (*în continuare - MGRES*), precum și activitățile aferente ale întreprinderilor cu statut de monopol fiscal.

2. Achiziția energiei electrice de la MGRES de către întreprinderile beneficiare de statutul de monopol fiscal se realizează în conformitate cu dispozițiile prezentului Regulament, Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și Regulile pieței energiei electrice aprobate prin Hotărârea Consiliului de Administrației al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 283/2020.

3. În sensul prezentului Regulament se definesc următoarele noțiuni:
agent economic – se aplică accepțiunea stabilită la art. 3 din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi;
agent economic care nu are relații fiscale cu sistemul bugetar al Republicii Moldova – se aplică accepțiunea stabilită în Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997 și art. 4 din Legea nr. 1417/1997 pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal;

monopol fiscal – se aplică definiția stabilită la art. 2 din Legea concurenței nr. 183/2012;

preț de achiziție a energiei electrice – prețul, indicat în documentele primare, la care întreprinderea cu statut de monopol fiscal achiziționează energia electrică de la MGRES;

preț vânzare a energiei electrice – prețul, indicat în documentele primare, la care întreprinderile beneficiare a statutului de monopol fiscal efectuează tranzacțiile de vânzare a energiei electrice în conformitate cu prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și Regulile pieței energiei electrice.

4. Dispozițiile prezentului Regulament nu se aplică pentru alte activități aferente pieței energiei electrice, realizate în conformitate cu prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și ale Regulilor pieței energiei electrice, aprobate prin Hotărârea Consiliului de Administrației al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 283/2020 (*în continuare – Regulile pieței energiei electrice*).

CAPITOLUL II

Funcționarea monopolului fiscal pe piața energiei electrice

Secțiunea 1

Întreprinderile cu statut de monopol fiscal

5. Statutul de monopol fiscal este atribuit întreprinderilor S.A. „Energocom” și Î.S. Moldelectrica” în scopul asigurării securității energetice a Republicii Moldova, prevenirii unor situații de instabilitate pe piața energiei electrice, caracterizate de lipsa unor oferte competitive privind achiziția energiei electrice la un preț accesibil, inclusiv și după reluarea achizițiilor de energie electrică în baza Procedurii de procurare a energiei electrice prevăzute de Regulile pieței energiei electrice, bazate pe organizarea licitațiilor.

6. Întreprinderile cu statut de monopol fiscal sunt singurele care pot desfășura pe teritoriul Republicii Moldova următoarele activități aferente pieței energiei electrice:

a) Achiziția, de către S.A. „Energocom”, a energiei electrice de la MGRES, în scopul revinderii ulterioare către participanții la piața energiei electrice, inclusiv către operatorii de sistem;

b) Achiziția, de către Î.S. „Moldelectrica” a serviciilor de echilibrare de la MGRES și a energiei electrice de echilibrare a sistemului electroenergetic național.

7. Statutul de monopol fiscal nu scutește întreprinderile de obligația de a obține actele permissive corespunzătoare, stabilite în Nomenclatorul actelor permissive, prevăzut în anexa nr.1 la Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, corelate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 815/2005 cu privire la regularizarea traficului de mărfuri și servicii ce constituie obiectul activității de comerț exterior a agenților economici din regiunea

transnistreană, precum și furnizarea de către aceștia a rețelelor și a serviciilor de comunicații electronice.

8. Întreprinderile cu statut de monopol fiscal asigură respectarea strictă a legislației fiscale aferente livrărilor de energie electrică, inclusiv pentru livrarea energiei electrice de echilibrare și a dispozițiilor prezentului Regulament, precum și implementează principiile Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) și a Comunității Energetice în materie de guvernanță corporativă, și care nu contravin principiului independenței și separării activității prevăzute de Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică.

9. Întreprinderile beneficiare ale statutului de monopol fiscal țin evidența separată a activităților aferente statutului de monopol fiscal.

10. Întreprinderile beneficiare ale statutului de monopol fiscal prezintă către Comisia Națională pentru Monopol Fiscal:

a) Rapoarte semestriale privind activitatea în contextul statutului de monopol fiscal, nu mai târziu de 30 de zile lucrătoare de la încheierea semestrului pentru care se efectuează raportarea;

b) Anual, până la data de 31 ianuarie, rapoarte anuale de impact asupra pieței energiei electrice din Republica Moldova, urmare a atribuirii statutului de monopol fiscal, pentru raportarea aferentă anului precedent.

11. Comisia Națională pentru Monopol Fiscal poate recomanda Guvernului retragerea statutului de monopol fiscal înainte de termen, în cazul în care cauzele care au dus la necesitatea atribuirii monopolului fiscal au fost elucidate iar asigurarea securității energetice a Republicii Moldova nu mai necesită monopol fiscal și/sau întreprinderile cu statut de monopol fiscal realizează acțiuni care nu corespund scopului și statutului de monopol fiscal.

12. Întreprinderile pierd statutul de monopol fiscal și toate drepturile exclusive atribuite prin statutul de monopol fiscal, dacă statul privatizează întreprinderile sau cota statului în capitalul social devine minoritară.

Secțiunea 2

Mecanismul de funcționare a monopolului fiscal și modul de calculare a prețurilor în mecanismul de monopol fiscal

13. Toată cantitatea de energie electrică produsă de către MGRES destinată consumului pe malul drept al Nistrului, este achiziționată doar de către S.A. „Energocom” prin negocieri directe și revândută ulterior participanților la piața energiei electrice, inclusiv către operatorii de sistem.

14. Pe piața energiei electrice doar Î.S. „Moldelectrica” deține dreptul de a achiziționa servicii de echilibrare și energie electrică de echilibrare de la MGRES, în scopul compensării abaterilor de la valorile programate ale producției și/sau

consumului de energie electrică din sistemul electroenergetic național precum și pentru rezolvarea congestiilor interne.

15. S.A. „Energocom”, în calitate de beneficiar a statutului de monopol fiscal, efectuează tranzacțiile de vânzare a energiei electrice către furnizorii de energie electrică la prețuri reglementate și nereglementate, în funcție de cotele deținute de aceștia pe piața cu amănuntul a energiei electrice, prin participarea în cadrul licitațiilor organizate de către furnizorii serviciului universal, furnizorii de ultimă opțiune și/sau pe piața contractelor bilaterale, respectând prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și Regulile pieței energiei electrice.

16. S.A. „Energocom” participă la licitațiile organizate de către operatorii de sistem pentru achiziționarea energiei electrice necesare consumului tehnologic, și a pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de transport și în rețelele electrice de distribuție, organizate de către aceștia în conformitate cu prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și Regulile pieței energiei electrice.

17. Cotele de repartizare a energiei electrice furnizate de S.A. „Energocom”, în calitate de beneficiar al statutului de monopol fiscal, se determină de către S.A. „Energocom” în baza cantității de energie electrică livrată util consumatorilor finali de către furnizorii de energie electrică care activează pe piața cu amănuntul a energiei electrice în ultimele 12 luni. În acest scop, furnizorii de energie electrică prezintă S.A. „Energocom”, lunar, cantitatea de energie electrică livrată util consumatorilor în luna precedentă.

18. În cazul în care unul sau mai mulți furnizori de pe piața cu amănuntul a energiei electrice nu expediază în adresa S.A. „Energocom” cerere privind achiziționarea energiei electrice sau indică în notificarea expediată o cantitate de energie electrică mai mică decât cea solicitată anterior, SA „Energocom” poate include cantitatea rămasă disponibilă în ofertele expediate furnizorilor de energie electrică care activează pe piața cu amănuntul, recalculată în funcție de cotele de repartizare, determinate conform pct. 17 din prezentul Regulament.

19. Prețul de vânzare a energiei electrice de către S.A. „Energocom”, în calitate de beneficiar al statutului de monopol fiscal este determinat reieșind din venitul care trebuie să fie obținut de către S.A. „Energocom” în vederea acoperirii cheltuielilor necesare pentru furnizarea energiei electrice și pentru obținerea unui nivel rezonabil de rentabilitate, calculat și aprobat prin decizia organelor de conducere ale S.A. „Energocom”.

20. Drepturile și obligațiile părților în procesul de achiziție a energiei electrice și/sau a serviciilor de echilibrare și a energiei electrice de echilibrare se includ în Contractul de achiziție a energiei electrice și/sau în Contractul de prestare a serviciilor de echilibrare.

21. Întreprinderile beneficiare ale statutului de monopol fiscal înregistrează contractele bilaterale de vânzare/cumpărare a energiei electrice, precum și orice modificare a acestora la Operatorul Pieței Energiei Electrice.

CAPITOLUL III

Monitorizare și control

22. Ministerul Energiei elaborează Rapoartele anuale privind evoluția pieței energiei electrice în contextul cauzelor care au impus atribuirea statutului de monopol fiscal și le prezintă Comisiei Naționale pentru Monopol Fiscal.

23. Comisia Națională pentru Monopol Fiscal monitorizează evoluția pieței energiei electrice în contextul cauzelor care au impus atribuirea statutului de monopol fiscal și prezintă Guvernului Rapoarte anuale.

24. Monitorizarea activității participanților la piața energiei electrice se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică.

25. În cazul încălcării mecanismului de funcționare a monopolului fiscal pe piața energiei electrice stabilit în prezentul Regulament, persoanele juridice și fizice poartă răspundere contravențională, civilă sau penală conform legislației în vigoare.

CAPITOLUL IV

Dispoziții finale și tranzitorii

26. Mecanismul de monopol fiscal se aplică începând cu data intrării în vigoare a prezentului Regulament și se aplică până la data de 31 decembrie 2025.

27. Pentru contractele încheiate până la data intrării în vigoare a mecanismului de monopol fiscal, executarea obligațiilor contractuale se realizează conform regulilor generale.